

TULLI

TULL · CUSTOMS

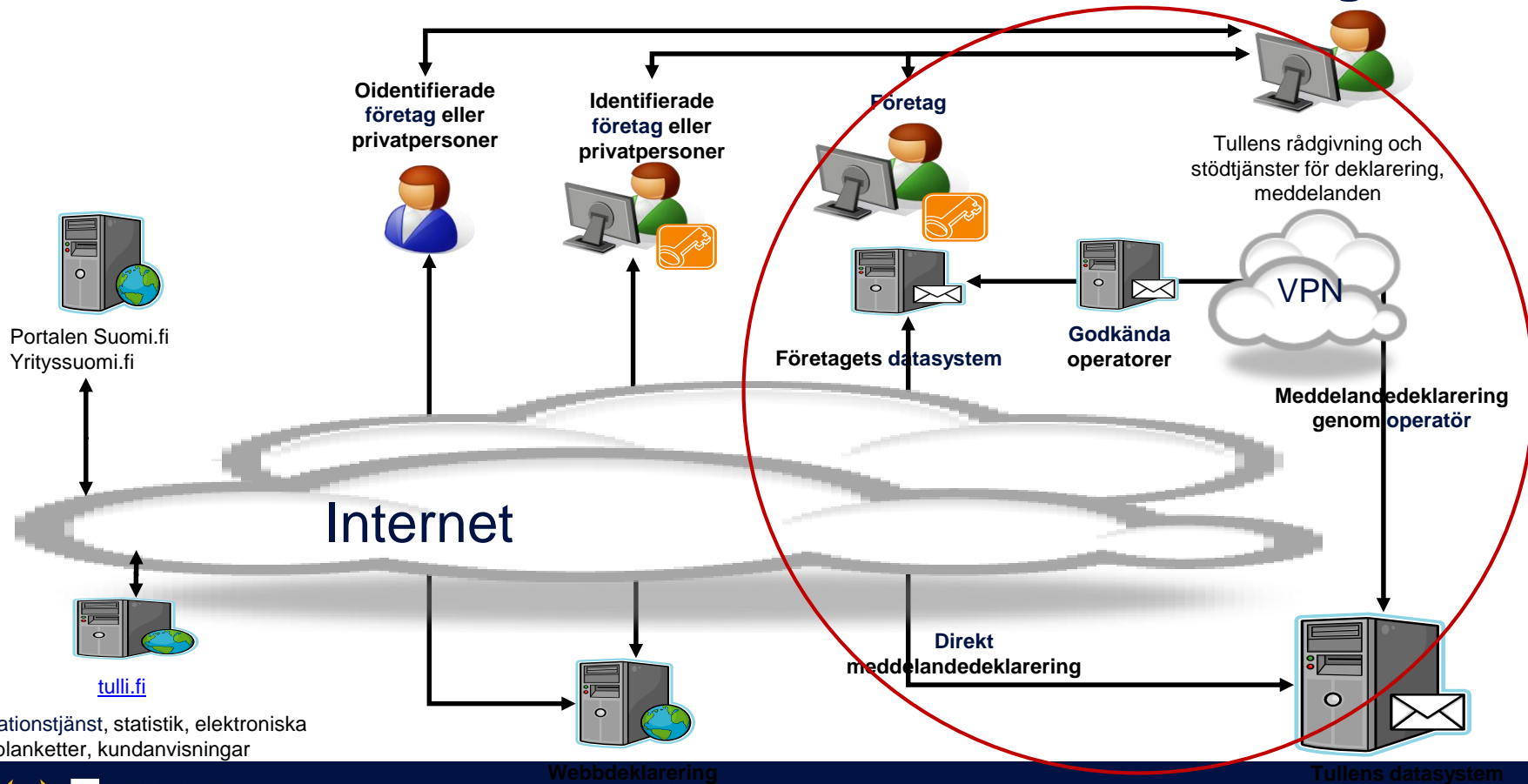
Tullens elektroniska tjänster

Stöd för meddelande deklarerering

Elektroniska servicekanaler

- Meddelandedeklarering
  - Formbunden elektronisk dataöverföring med meddelanden mellan Tullen och kunden
- Webbdeklarering
  - Ifyllande av deklaration på en webblankett
- Alla aktörer kan anlita ett ombud om de så vill

Tullens servicekanaler för elektronisk deklarerering

Faktorer som påverkar valet av servicekanal (1)

- Volymen av kundens tullärenden
  - Ett stort antal deklarationer talar för meddelandedeklarering
- Tulldeklarationernas innehåll
  - Mångsidig (många olika tullförfaranden) deklarering talar för meddelandedeklarering
  - Det är besvärligt att fylla i en deklaration med många varuposter (varor) på webben
- Tullkompetens
  - Meddelandebaserad deklarering kräver större tullkompetens
  - Man har strävat efter att göra webbdeklareringen så enkel som möjlig -> avsedd för tillfälliga deklareranter.

Faktorer som påverkar valet av servicekanal (2)

- Företagets egna datasystem
  - Webbdeklarering kräver inte något separat datasystem men det är inte möjligt att direkt överföra data från företagets egna datasystem till webblancketten
  - Systemen för meddelandebaserad deklarerung kan direkt integreras med företagets egna datasystem. Då kan data överföras från dessa system till tulldeklarationen snabbare och med färre felaktigheter än genom manuell inmatning. Därtill kan förtullningsprogrammen innehålla register över föränderliga data (såsom valutakurser, varukoder osv.), som upprätthålls av programleverantören.
- Mera information om servicekanaler finns på Tullens webbplats:
[Tullens elektroniska tjänster](#)

Tullens elektroniska tjänster för företag

Meddelandedeklarering

Webbdeklarering

Elektroniska deklarations sätt för företag	Operatör Edifact	Operatör XML	Direkt meddelandedeklarering XML	Webblankett	E-post
Importförtullning (ITU)	X		X	X	
Exportförtullning (ELEX)		X	X	X	
Transitering (NCTS)	X		X	X	
Införsel- och utförsel-deklarationer (AREX)		X	X	X	
Tullagring (UTU)			X	X	
Ålands skattegräns (ALA)			X	X	
Tjänsten för leverans av bifogade filer			X	X	
Testningstjänsten för meddelandedeklarering			X		
Statistikdeklarationer (Intrastat)			X	X (utomst.)	X (ascii)
Sjöfartsavgifter, fartygsanmälan (PortNet)	X (utomst.)			X (utomst.)	

X = i bruk, utomst. = utomstående tjänsteleverantör

Meddelandedeclarering

Tullens system tar emot deklARATIONER i form av XML- eller EDIFACT-meddelanden

XML (eXtensible Markup Language, W3C)

- XML är ett s.k. metaspråk, dvs. data om data. XML innehåller både egentliga data och data om data, t.ex. datas namn, egenskaper och datatyp.
- erbjuder ett enhetligt underlag för behandling och sparande av olika datastrukturer i textformat.

EDI (Electronic Data Interchange)

- EDI/OVT betyder elektronisk, formbunden och automatisk dataöverföring mellan företagens och den offentliga förvaltningens datasystem
  - **EDIFACT** (Electronic Data Interchange for Administration, Commerce and Transport, FN)
EDIFACT-grammatiken består av meddelandebeskrivningar, dvs. av meddelanden med anvisningar om hur ett visst dokument's uppgifter ska återges när de överförs elektroniskt. Meddelandet består av element vars värde utgörs av en viss uppgift.

Meddelandeförmedling vid meddelandebaserad deklarerering

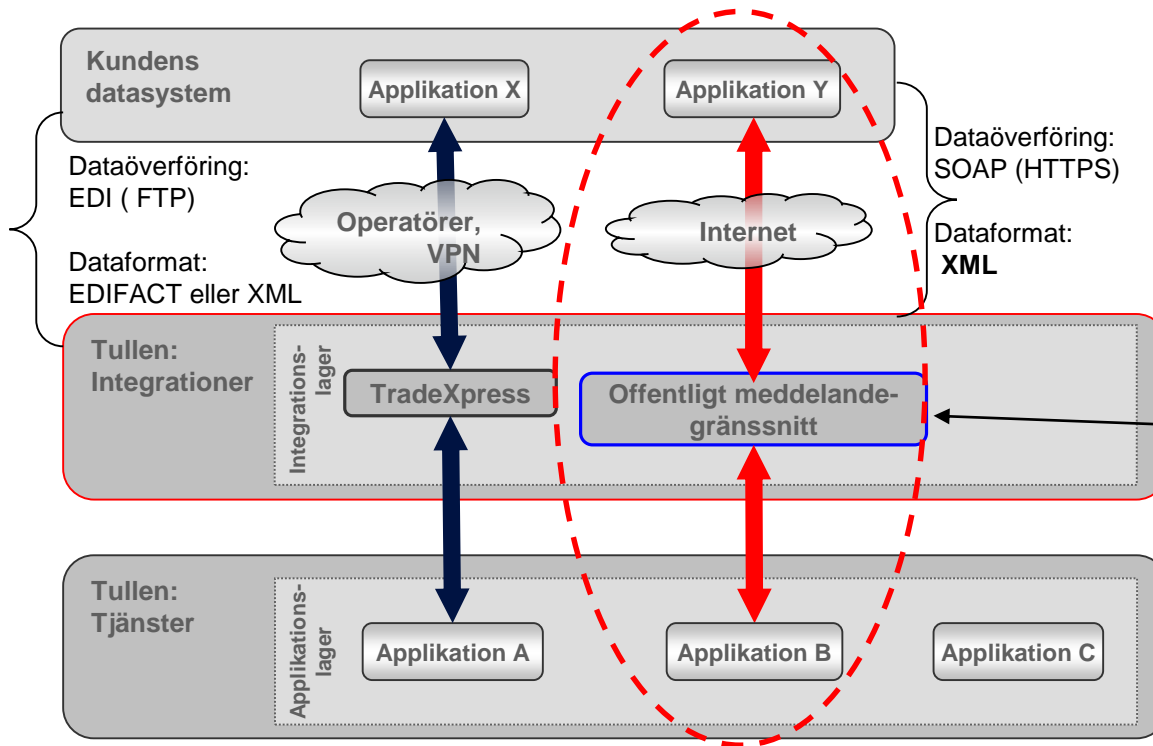
- **Direkt meddelandedeklarering**, Tullens web service -tjänst för företagskunder via Internet. Tjänsten gör det möjligt att skicka meddelanden i XML-format utan att anlita en teleoperatör
- Meddelandedeklarering **genom** pålitliga **teleoperatörer** som godkänts av Tullen
  - Tullen upphör med meddelandedeklarering via operatör år 2020.

Företagens meddelandeförbindelser till Tullen

I fortsättningen kommer meddelandetraffiken mellan kunder och Tullen att i allt större omfattning vara XML-baserad.

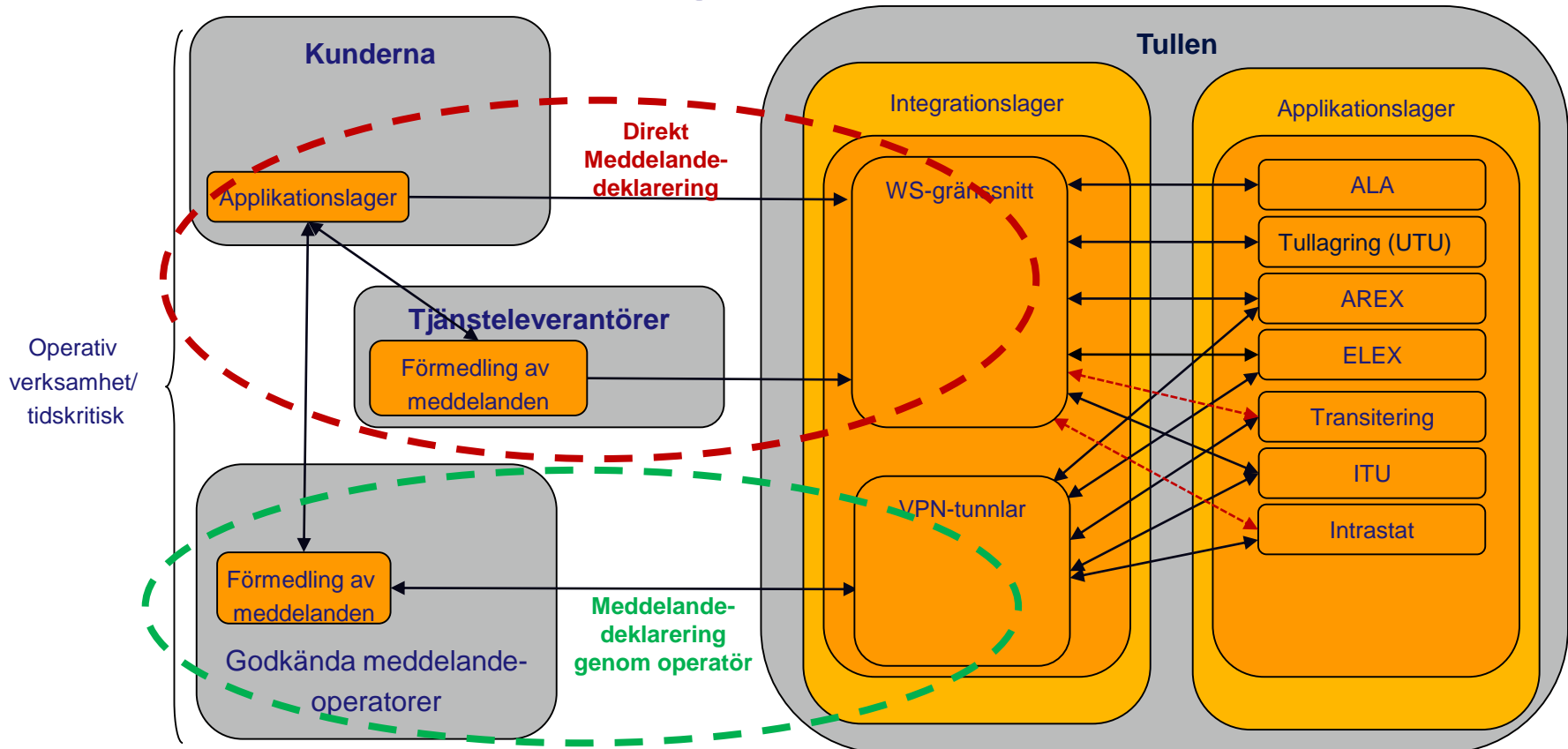
Deklarering genom operatör grundar sig på ett integrationsnätverk som byggts upp på TradeXpress-produkten

Vid direkt meddelandeklarering bildas förbindelsen från kundens system genom ett offentligt nätverk (Internet). Förbindelsen är krypterad.

Offentligt meddelandegränssnitt erbjuder tillgång till Tullens meddelandebaserade tjänster via Internet.

Meddelandedeklarering mellan Tullen och kunderna

Direkt meddelandedeklarering

- Direkt meddelandedeklarering (webservice-tjänsten) används som transportlager för olika XML-baserade datainnehåll.
- Direkt meddelandedeklarering med Tullen grundar sig på ett antal internationella standarder, med hjälp av vilka datasystemen kan integreras på ett datasäkert sätt.
- Genom direkt meddelandedeklarering kan företagets datasystem skicka meddelanden via Internet till Tullens system och hämta svarsmeddelanden som genererats av Tullens system från ett s.k. meddelandelager
- Strukturen av ett applikationsmeddelande som har transporterats genom direkt meddelandedeklarering med Tullen (t.ex. en exportdeklaration som skickats till ELEX-systemet) är identisk med strukturen av ett applikationsmeddelande i meddelandebaserad deklarerings genom operatör.

Funktioner som möjliggörs av web-service-tjänsten för direkt meddelandedeklarering (1)

- Sändning av en dataentitet, t.ex. en tulldeklaration, till Tullens system.
- Hämtning av en dataentitet, t.ex. ett svarsmeddelande gällande ett tulldeklarationsmeddelande som företaget skickat tidigare
- Hämtning av en meddelandelista innehållande svarsmeddelanden som väntar på att bli hämtade av företaget.
  - Meddelanden som Tullens datasystem skickar till Tullens kundföretag sparas i Tullens meddelandelager där de väntar på att bli hämtade. Kunden kan hämta ett svarsmeddelande genom att be att få en lista över meddelanden som väntar på hämtning (funktionen DownloadList) och därefter hämta fram meddelandena (Download).
  - Hur ofta kunden får be om listan över meddelanden har begränsats till högst fem minuters mellanrum.

Funktioner som möjliggörs av web-service-tjänsten för direkt meddelandedeklarering (2)

- Meddelandenotifikationstjänst vid direkt meddelandedeklarering
  - Med meddelandenotifikationen informeras kunden om ett meddelande som väntar på hämtning i Tullens tjänst.
  - När kunden tagit meddelandenotifikationen i bruk sker kundens meddelandetrafik nästan i realtid.
  - Kunden informeras om ett meddelande som väntar på hämtning genast när svarsmeddelandet blivit färdigt.
  - DownloadList-funktionen förblir i bruk för de kunder som inte tar meddelandenotifikationstjänsten i bruk.
  - Också för de kunder som tagit meddelandenotifikationstjänsten i bruk rekommenderas det att de tidvis använder DownloadList-funktionen för t.ex. eventuella störningssituationer.
- Meddelandetjänsten för bifogade filer
  - Med meddelandetjänsten för bifogade filer kan bilagor som behövs för deklarerationer skickas till Tullen via direkt meddelandedeklarering.

Förutsättningar för direkt meddelandedeklarering

Direkt meddelandedeklarering förutsätter av företaget:

- Tillstånd till direkt meddelandedeklarering
- Dataförbindelser (Internetanslutning) för förmedling av meddelandena.
- Befolkningsregistercentralens (BRC) servercertifikat för skapande och förmedling av meddelanden (varmennemyynti@vrk.fi)
- Programvara för datakommunikation, med vilken kunden genererar rätt slags applikations- och övriga meddelanden och är kopplad till Tullens web service -tjänst för direkt meddelandedeklarering.
  - Ett exempel på hur direkt meddelandedeklarering har genomförts finns att få gratis från Tullen för att användas som modell av den som bygger upp programvaran.
- Programvaror till Tullens olika system
  - Tullen förser inte kunden med de nödvändiga programmen, utan företaget kan skaffa programmen hos sin egen programleverantör.
- Testning med Tullen av att direkt meddelandekommunikation fungerar.

Meddelandedeklarering genom operatör

- Tullen använder i meddelandetraffiken förbindelser som tillhandahålls av operatörföretag som Tullen godkänt
- Operatören svarar för att datakommunikationen via den sker datasäkt
- Dataöverföringen mellan operatören och Tullen sker med ftp/VPN-protokollet. Tullen ställer inga krav på hur dataöverföringen sker mellan företaget och operatören.
- Vid meddelandedeklarering genom operatör kan meddelandena ha EDIFACT- eller XML-format. Meddelandena i EDIFACT-format kan skickas till Tullen bara genom operatör (inte genom direkt meddelande-deklarering)
- Vid meddelandedeklarering genom operatör skickas Tullens svarsmeddelanden till deklaramenten via operatören.

Förutsättningar för meddelande-deklarering genom operatör

- Tullens tillstånd till meddelandedeklarering
  - Inga nya kunder tas emot till följande system för meddelandedeklarering via operatör (AREX-systemet, Exportsystemet ELEX, Importsystemet ITU, Transiteringssystemet, Intrastat - systemet för statistikdeklarationer över EU-internhandeln)
- Dataförbindelser för förmedling av meddelandena.
- Avtal med en teleoperatör som avsändarföretaget valt
- Programvaror till Tullens olika datasystem
  - Företaget ska ha ett program som genererar de behövliga meddelandena enligt Tullens deklarationsstandarder. Tullen förser inte kunden med de nödvändiga programvarorna, utan företaget kan skaffa programmen hos sin egen programleverantör.
- Systemspecifik testning av programvaror med Tullen

Mera information om meddelandebaserad deklarerering

- Guiderna om meddelandebaserad deklarerering med Tullen:
  - Introduktion till meddelandetrafik med Tullen
  - Teknisk guide om direkt meddelandedeklarering

<https://tulli.fi/sv/elektroniska-tjanster/tjanster/meddelandedeklarering>

Webbdeklarering

Webbdeklarering förutsätter:

- Dator och Internetanslutning
- Identifiering
  - Företag kan identifiera sig i Tullens tjänster med avgiftsfria Katso-koder som kan skaffas hos Skatteförvaltningen
  - Privatpersoner kan identifiera sig i Tullens tjänster med nätbankskoder, om de ingått ett nätbanksavtal med sin bank.
  - Vid exportdeklarering behöver identifierade deklareranter i normalfall inte besöka Tullen när de hänför varor till exportförfarandet, och de kan hämta sina överlåtelsebeslut och exportföljedokument från Tullens elektroniska besluts-arkiv. Webbdeklaranterna vid transitering måste däremot alltid besöka tullen när de inleder transiteringar.
  - Identifierade användare kan i de flesta av Tullens tjänster använda sina tidigare inlämnade deklARATIONER som underlag för nya deklARATIONER. Identifierade användare kan hämta fram och använda deklARATIONERNA en viss tid efter inlämnandet.

Katso-koder och behörigheter i Tullens e-tjänster

- **Deklarationstjänsten för Intrastat**
Huvudanvändarkod, Kod för sekundär huvudanvändare, Katso-kod + behörigheten TULL Intrastat, Katso-underkod (företagets representant)
- **Deklarationstjänsten för säkerhetsuppgifter (AREX)** Huvudanvändarkod, Katso-kod + behörigheten TULL Tullklarering
- **Deklarationstjänsten för export**
Huvudanvändarkod, Katso-kod + behörigheten TULL Tullklarering
- **Deklarationstjänsten för import**
Huvudanvändarkod, Katso-kod + behörigheten TULL Tullklarering
- **Deklarationstjänsten för transitering**
Huvudanvändarkod, Katso-kod + behörigheten TULL Tullklarering
- **Deklarationstjänsten för tullagring**
Huvudanvändarkod, Katso-kod + behörigheten TULL Tullklarering
- **Deklarationstjänsten för Ålands skattegräns (ALA)**
Huvudanvändarkod, Katso-kod + behörigheten TULL Tullklarering
- **Tjänsten för leverans av bifogade filer**
Huvudanvändarkod, Katso-kod + behörigheten TULL Tullklarering
- **Testningstjänsten för meddelandedeklarering**
Huvudanvändarkod, Behörigheten Tjänsteleverantör

Två sätt att ansöka om Katso-kod

1. Om man har privata nätbankskoder eller ett personkort med chip (HST)
  - Skapande av en Katso-kod (<http://yritystunnistus.fi>).
  - Identiteten verifieras i tjänsten med dessa identifieringssätt
  - Ens rätt att agera för företagets räkning kontrolleras också i tjänsten.
2. Om man inte har nätbankskoder eller personkort med chip
  - En Katso-kod skapas (<http://yritystunnistus.fi>)
  - Efter detta måste man besöka skatteförvaltningen och ta med sig sitt identitetsbevis
  - Samtidigt kontrolleras också ens rätt att agera för företagets räkning.

I båda fallen får man ett meddelande per e-post när Katso-koden är klar att användas.

Att skaffa en Katso-kod (1)

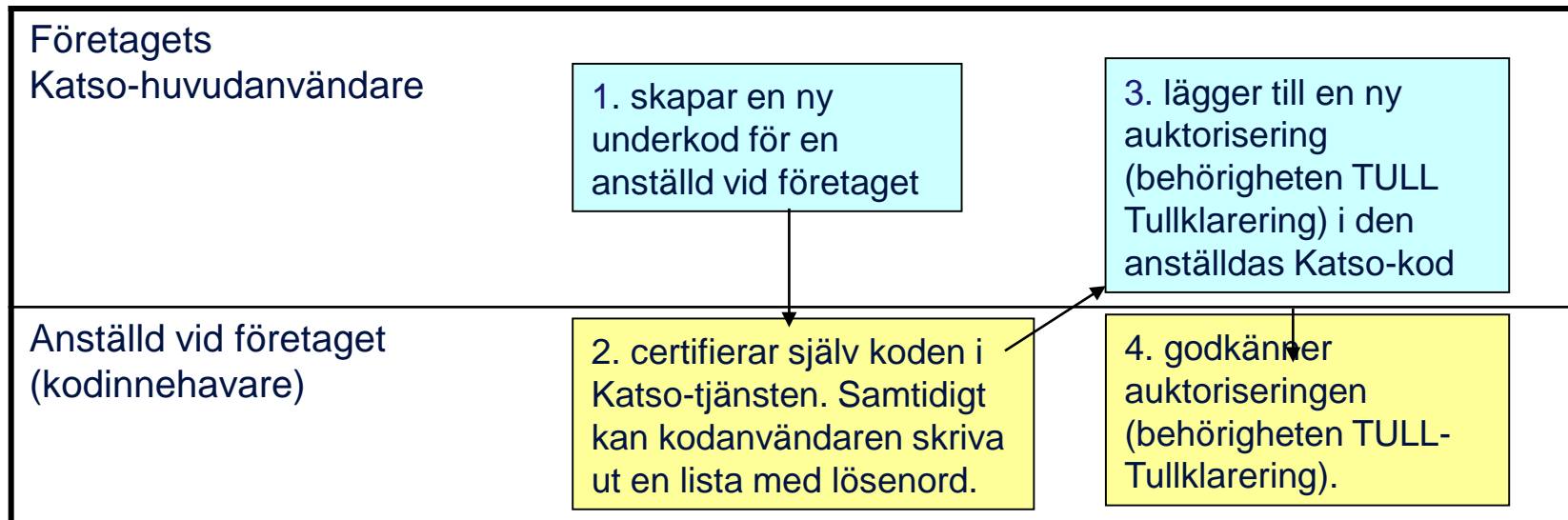
- Katso-kod är en avgiftsfri användarkod för företagsbruk som kan användas då man uträttar ärenden hos Tullen och bl.a. skatteförvaltningen.
- Person/personer som enligt handelsregistret har rätt att agera för företagets räkning (firmateckningsrätt) kan få status som huvudanvändare av företagets Katso-kod.
- Huvudanvändaren kan skapa Katso-underkoder med begränsade rättigheter åt företagets anställda.
- Anteckning i handelsregistret krävs inte av näringsidkare och lantbrukare.
- I fråga om föreningar kontrolleras firmateckningsrätten i förenings-registret.

Att skaffa en Katso-kod (2)

- Huvudanvändarkoder fås från Skatteförvaltningen. Företagets Katso-kod kan också användas då man uträttar skatteärenden.
- Företagets huvudanvändare ska ha befogenhet att agera för företagets räkning (fullmakt).
- Företagets huvudanvändare har automatiskt rätt att använda följande av Tullens system: webbtransitering, webbexport, webbimport, AREX-systemet för summariska deklARATIONER, Tullagring (UTU), tjänsten Tullens tillstånd och tjänsten Webbliitu.
- Om det är flera personer som deklarerar via Tullens webbtjänst kan huvudanvändaren skapa koder för de andra anställda.

Att skapa koder

Vad gör huvudanvändaren och kod-innehavaren

Mera information om webbdeklarering:

- [Tulli.fi](https://tulli.fi)
- Stödet för webbdeklarering
Tfn 0295 5206, mån-fre kl. 8-18

Mera information om Katso-koder:

- <https://yritys.tunnistus.fi/>
- Skatteförvaltningens Katso-supporttjänst

Reservförfarande vid elektronisk deklarerings (1)

Vid driftavbrott i Tullens eller kundens datasystem kan varorna hänföras till förfarandet genom att använda ett reservförfarande med blanketter.

Användningen av reservförfarandet kräver alltid tillstånd från Tullen.

Handlingar vid reservförfarandet:

- Deklarationerna ska lämnas till Tullen på papper med de reservförfarandebblanketter (SSD) som EU fastställt.

ELLER

- med ett annat motsvarande administrativt eller kommersiellt dokument eller med ett transportdokument.
- I regel skickas blanketten per e-post till Elektroniska servicecentralen.
- Utöver på papper ska deklARATIONERNA lämnas in till Tullen elektroniskt genast när det är möjligt.

Reservförfarande vid elektronisk deklarerering (2)

Driftavbrott i Tullens system:

- Vid meddelandedeklarering har tillstånd beviljats
  - när meddelandedeklaranten per e-post fått uppgift om att det är tillåtet att använda reservförfarandet tills det meddelas om att driftavbrottet är över.
  - när det vid webbdeklarering publiceras ett meddelande om störningar i ifrågavarande användargränssnitt.

Driftavbrott i deklarantens system:

- Tillstånd till reservförfarandet söks hos Elektroniska servicecentralen (SPAKE)

Tullen informerar om att driftavbrottet är över och efter detta är det inte längre tillåtet att använda reservförfarandet:

- Meddelandedeklaranterna får ett meddelande per e-post
- Meddelandet om störning tas bort från startsidan till webbtjänsterna.

Prenumeration på meddelanden om driftavbrot och störningar:

<http://tulli.fi/sv/elektroniska-tjanster/tjanster/reservforfaranden>

Systemspecifika anvisningar om reservförfarandet finns på Tullens webbplats:

<http://tulli.fi/sv/elektroniska-tjanster/tjanster/meddelandedeklarering/storningar-i-meddelandetrafiken>